

[Øllgaard.]

om ændringer i loven om udlån til modernisering og rationalisering af erhvervsvirksomheder indenfor landbruget o. s. v. Det ærede medlem hr. Carl Petersen sagde, at de oplysninger, der forelå om brugen af denne lov, i og for sig ikke tydede på, at der var så voldsom efterspørgsel efter pengene. Den betragtning kan jeg knap nok være helt enig i; der skal jo altid gøres et forarbejde, inden man sætter et byggeri i gang, og jeg synes i og for sig alt tyder på, at der har været en betydelig interesse for denne lov; jeg tror også, at pengene forholdsvis hurtigt vil blive opbrugt. Det, der gør, at man bruger denne lov så meget, er jo staldenes tilstand; undersøger man sagen over en bred front, viser det sig, at disse landbrugets værksteder i ganske overordentlig grad trænger til at blive moderniseret, gjort sundere. Det står jo også i forbindelse med den landbrugsmæssige udvikling, vi er inde i; man bruger i stor udstrækning grovfoder, som jo kræver, ikke mindst hvor det drejer sig om svin, at staldforholdene skal være langt bedre i orden med hensyn til isolering og ventilation og den slags, end de før har skullet være.

Der er formentlig ingen grund til at gennemgå disse ændringsforslag; de er jo resultatet af de erfaringer, man har gjort med den gældende lovgivning. Det er på grundlag af disse erfaringer, lovens paragrafer nu bliver moderniseret, og det synes jeg er meget fornuftigt. Den betydningsfuldeste ændring er den, at lånegrænsen er sat op fra 6 000 kr. til 7 500 kr. for hovedreparationer og fra 10 000 kr. til 15 000 kr., hvor det drejer sig om nybygninger.

Må jeg gøre en bemærkning angående § 11. Herom siger landbrugsministeren i bemærkningernes sidste stykke:

„Da det i visse tilfælde skønnes praktisk at udvide lånets afdragstid til 25 år, forsåvidt angår samtlige de i loven omhandlede foranstaltninger, foreslås bestemmelsen i § 5, stk. 1, sidste punktum, flyttet til afsnittet om fælles bestemmelser.“

Det synes jeg også er en meget fornuftig ting. Når man laver en nybygning og skal have lån op til 15 000 kr., er det klart, at man skal have en noget længere afdragstid — dog synes jeg ikke, man skal binde sig til et åremål på 25 år —, og så er det også klart, at der må ske en vis regulering af renten.

Dernæst er der iøvrigt spørgsmålet om, hvem der skal have adgang til disse lån. Det er navnlig de unge landmænd, der har startet i de sidste år efter befrielsen, ikke

mindt de allersidste år, hvor ejendommene jo er oppe i en høj pris, hvorfor disse unge har måttet påtage sig en overordentlig høj gæld for overhovedet at komme i gang. Det er dem, vore tanker går til, når denne lovgivning skal praktiseres, og det er ikke mindst dem, der spejder efter denne lovgivning og har brug for den.

Det er så et spørgsmål, om man med den lånegrænse, der er sat, overhovedet kan hjælpe en vis del af disse unge landmænd, dem, der har købt ejendomme i de sidste år, om deres gæld ikke er så stor, at de overhovedet ikke kan komme ind under lovens lånegrænser. Jeg føler mig ikke helt sikker på, som udviklingen er, om man vil være i stand til at hjælpe alle dem, man egentlig gerne ville hjælpe. Selvom man har lov til at bruge den nye ejendomsskyldvurdering, og man har lov til også at tage en omvurdering efter nybyggeriet, kan det godt komme til at knibe for nogle af dem. Der ville jeg gerne henstille til den højtærede landbrugsminister, at han på grundlag af det ansøgningsmateriale, der foreligger, i udvalget vil fortælle os en lille smule om, hvor stort dette problem egentlig er for disse unge, som starter nu, som skal være dygtige og driftige, som skal have deres driftsmateriale i orden — om vi virkelig er i stand til at hjælpe dem under disse forhold, hvilket jo er den egentlige mening med loven.

Må jeg så til slut gøre den bemærkning om denne lovgivning, at det er sjældent, en så lille indsats, så få penge fra staten til udlån uden andet tilskud end den billige rente, har gjort så megen produktiv gevinst som denne. Jeg synes egentlig, at denne lov kunne tjene som skoleeksempel på, hvordan en relativ lille indsats fra statens side kan øge produktiviteten, når det bliver gjort på den rigtige måde og der bliver sat ind på de rigtige steder, sådan som det er sket her. Jeg synes, dette skal siges under denne lovs behandling og revision. Og med disse bemærkninger vil jeg gerne anbefale lovforslaget til vedtagelse her i tinget.

Clausen (Olufskjær): Der er visse ting i det forelagte lovforslag, som måske kan volde nogle vanskeligheder ved administrationen af loven. Jeg tænker her navnlig på lånebetingelserne, som kan være af stor betydning for de unge, hvad også det ærede medlem hr. Øllgaard var inde på. Det samme er tilfældet, når man kommer til moderniseringen af kostaldene ved tilbygning eller omlavning. Men det er ting, man kan se på i det udvalg, som formentlig bliver nedsat.